

Amerikasvenska

Rožić, Ivona

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:131:403824>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-13**



Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)



ZAGREBS UNIVERSITET
FILOSOFISKA FAKULTETEN
INSTITUTIONEN FÖR SKANDINAVISTIK

Ivona Rožić

Amerikasvenska

Examensarbete

Handledare:
Goranka Antunović, fil. dr.

Zagreb, september 2022

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
2. Om amerikansvenska	1
2.1. Historia	1
2.2. Utveckling av språkvarianten	2
3. Amerikasvenskans ordförråd.....	3
4. Amerikasvenskans morfologi.....	4
4.1. Avledning	4
4.2. Böjning	5
5. Amerikasvenskans syntax	6
6. Amerikasvenskans fonologi	7
7. Slutsats	8
8. Litteratur.....	11

1. Inledning

Enligt Palmér (1966: 29) är definitionen av en dialekt ”det isolerade bondesamhällets eller bygdens språkform. Den har fått sin egenartade karaktär genom isoleringen.” En dialekt utvecklas som en del av en gemenskaps identitet, vanligtvis när en grupp människor är separerade från de som använder standardvarianten av samma språk. Det är därför inte förvånande att när ett stort antal svenskar flyttade från Sverige till Amerika uppstod en ny variant av det svenska språket. Varianten brukar kallas amerikansvenska. Amerikansvenska beskrivs som ”den svenska som talas – och som under drygt ett och ett kvarts sekel talats – i Amerika av svenska utvandrare och deras efterkommande.” (Hasselmo 1974: 5). Denna variant av svenska har influerats av engelska och har anammat några av dess egenskaper. Detta examensarbete kommer att beskriva amerikansvenska genom att presentera dess historiska bakgrund och utveckling samt några specifika drag angående dess lexikon, syntax, morfologi och fonologi. Beskrivningen kommer att åtföljas av jämförelser med engelska och svenska inom samtliga ovannämnda språkliga domäner.

2. Om amerikansvenska

2.1. Historia

Det svenska engagemanget på den nordamerikanska kontinenten startade 1638 med grundandet av kolonin Nya Sverige längs Delawarefloden. Denna koloni var inte i svensk ägo länge och gick snart förlorad för holländarna. Men cirka 200 år senare korsade mer än en miljon svenskar Atlanten igen för att bosätta sig i Amerika (Ljungmark 1979: 1). Under denna massinvandringsperiod var de flesta svenskar belägna i Mellanvästern, närmare bestämt Minnesota, och Klippiga bergen (ibid. 89, 90). Den svenska migrationen till Amerika skedde i tre faser: den första mellan 1840 och 1865, den andra mellan 1865 och 1890 och den tredje mellan 1890 och 1914. Den första fasen av migrationen var ett resultat av en snabb befolkningsökning i Sverige som orsakade en jordbrukskris. Trots landets storlek fanns det inte tillräckligt med åkermark för att upprätthålla en sådan befolkningstillväxt. En annan faktor var religionen; den lutherska statskyrkan skyddades av lag och straffade dem som utövade andra religioner. Dessutom var underklassfolk missnöjda med Riksdagen och menade att de inte var ordentligt representerade i den politiska sfären (Barton 2000: 9–13). Den andra fasen av migrationen definierades av konkurrensen på marknaden. Sverige började importera billigt

utländskt vete, vilket sänkte priserna på spannmål som odlades i landet. Vid sidan av detta var folk fortfarande missnöjda med den religiösa och politiska situationen i landet (ibid. 107, 108). I den tredje fasen var de flesta migranterna industriarbetare som påverkades av det ekonomiska tillståndet och periodiska kriser. Sverige införde också tullar, vilket höjde levnadskostnaderna, och obligatorisk militärtjänst, som många tyckte var onödig (ibid. 203, 204). Omkring 1,2 miljoner svenskar anlände till Amerika under tiden mellan 1840 och 1914. Invandringen minskade efter första världskriget på grund av förbättrade levnadsvillkor i Sverige (ibid. 3, 4). Assimileringsprocessen för svenskar i Amerika varierade beroende på deras bosättning och jobb. Landsbygden lyckades upprätthålla invånarnas svenska identitet och svenska språket bättre än vissa urbana. Män som arbetade som kontorsarbetare eller butikstjänstemän kom i mer kontakt med amerikaner och lärde sig engelska snabbare än bönder, skogshuggare eller järnvägsarbetare. Kvinnor som var hembiträden i amerikanska familjer tillägnade sig också språket snabbare än de som stannade hemma som hemmafruar. De flesta barn förträngde sin svenska identitet för att undvika mobbning i skolan. (Ljungmark 1979: 126–129) Engelska var det officiella klassrumsspråket i offentliga skolor och svenska elever fick inte använda sitt modersmål, inte ens under rasterna. Svensk-amerikanska kyrkor tog dock ansvaret för att upprätthålla språket bland svenska barn genom att erbjuda religiös och systematisk undervisning på deras språk. På 1910-talet erbjöd en del gymnasieskolor kurser i skandinaviska språk, men som de flesta kurser i främmande språk undervisades de inte längre när första världskriget började. (ibid. 120, 121)

2.2. Utveckling av språkvarianten

När en stor grupp svenskar flyttade till Amerika i jakt på ett bättre liv blev frågan om att bevara deras svenskhet viktig. Språket är inte bara ett kommunikationsverktyg, det bär på kultur och är en väsentlig del av den nationella identiteten. Användning av det svenska språket var ett sätt för svenskamerikaner att behålla en känsla av gemenskap och släktskap medan de försökte anpassa sig till den amerikanska kulturen (Hasselmo 1974: 36–39). Men deras integration i det amerikanska samhället återspeglades ändå i deras språk. Svenskan ansågs vara ordfattig i jämförelse med engelska, vilket förklarar tillägget av många engelska ord i deras ordförråd. Språket anpassades till miljön och talarens behov, vilket är ett rent språkligt argument för språkutveckling. Språket är dock också knutet till samhällsstrukturen; det svenska som talades av underklassfolk avslöjade deras sociala ställning i Sverige. När de flyttade till Amerika och använde engelska kände de sig jämställda med andra eftersom nordstaterna inte hade en

språkvariant som tjänade klasskillnaden. Detta uppmuntrade användningen av engelska, men brist på ordentliga engelska kunskaper ledde till att svenskar blandade språket med sitt eget. Amerikasvenska debattörer har ett normativt förhållningssätt till analysen av den utvecklade språkvarianten. De kallar det "rotväliska" eftersom de tror att engelskan har påverkat svenskan mer än vad de anser vara acceptabelt (ibid. 73–82).

3. Amerikasvenskans ordförråd

När man diskuterar det engelska språkets inflytande i amerikansvenskans ordförråd är det viktigt att notera två processer: överföring och kopiering. Enligt Hasselmo (1974) betyder termen överföring "att ett engelskt ord eller en engelsk fras används i svenskan" (187). Svenskt folk befann sig i en ny miljö när de flyttade till Amerika, vilket fick dem att anta namnen på nya och obekanta fenomen. Detta inkluderade vanligtvis saker som emigranter inte redan hade ett namn för på sitt modersmål. Tidiga emigranter tog till sig ordet *stove* eftersom "spis" på den tiden betydde "öppen spis" på svenska (Larsson 2012: 281). Ett exempel på matrelaterat överfört ordförråd är grödor som kommer från Nordamerika, som *corn* (majs) och *beans* (bönor). Detta gäller även växter, till exempel *tamarack*, *poplar* och *sumach*. Ett annat specifikt amerikanskt ord är *porch*, en arkitektonisk term som används för galleriet vid ingången till byggnaden (Hasselmo 1974: 202, 205). Lexem som överförs förblir samma ordklass som de tillhör på engelska. De behåller också egenskaper i betydelse som levande/icke-levande och konkret/abstrakt. Däremot kan förändringar inträffa när det kommer till egenskapen odelbar/delbar. Hasselmo (1974) anger som exempel frasen *många cattle*, ordagrant översatt från engelskan *many cattle*, som ersattes av *mycket cattle*, influerad av svenskan *mycket boskap*. Detta beror på funktionen hos ordet som användes före *cattle* dvs. boskap – ordet ersattes men dess odelbarhet höll sig kvar. Det är också viktigt att observera de syntaktiska egenskaperna hos de överförda lexemen. Verbet *hunt* förblir transitivt (t.ex. han *huntar* rävar), och verbet *happen* förblir intransitivt (t.ex. en olycka *happ(e)nade* igår). Verbet *feel*, som följs av adjektiv på engelska (t.ex. to feel *good*), åtföljs av adverb på amerikansvenska (t.ex. han *feelar gott*). Även om dessa exempel visar ord vars omgivning förändrades efter överföringen, förblev betydelsen av de faktiska orden identisk (ibid. 188, 189).

Nästa process, som kallas kopiering, beskrivs av Hasselmo (1974) som "att svenska ord under inflytande av en engelsk modell utsätts för en lätt semantisk och/eller syntaktisk förskjutning eller uppträder i nya kombinationer av typen sammansatt ord eller fras" (189). Ett exempel på

detta är verbet *leva*, som på svenska betyder ”vara vid liv”¹, men dess betydelse på amerikansvenska omfattar även betydelsen av att bo. Denna utbredning hände under inflytande av det engelska verbet *live* som kan betyda ”to have your home in a particular place”² (ibid. 189). Andra exempel på kopiering har observerats i verbet *känner* som används som *vet*, substantivet *graden* i stället för svenska *klass* och adjektivet *hårt* i betydelsen *svårt* (Andersson 2012: 23). Överföring och kopiering kan kombineras, vilket resulterar i ord som *living-rum*. Kopiering påverkar det semantiska kontext. Det engelska uttrycket *to have breakfast* introducerades till amerikansvenska (*ha frukost*) med betydelsen ”äta frukost” och satte verbet *ha* i en ny kontext. Kopiering kan också avgöra om verbet är transitivt/intransitivt. Verbet *växa* är intransitivt på svenska (t.ex. han växer), men det blir transitivt på amerikansvenska (t.ex. han växer *blommor*) eftersom det påverkas av det engelska verbet *to grow* (t.ex. to grow flowers; ibid.189, 190). Ordklasser som påverkas mest av överföringar är substantiv, adjektiv och verb, men det finns också en hög andel överförda ”signaler” från engelska. Hasselmo (1974) använder termen signaler för att klassificera ord som binder satser (*och/and, men/but*), fraser som indikerar att personen kommer att säga något eller är färdig med att tala (*hör du/listen, ja ska säga dig/I will tell you; ja, det var det/that's all*), fraser som stoppar talare från att bli avbruten (*låt mig se/let me see*) och ord med vilka talarna bekräftar att de är uppmärksamma (*vet du/you know, ja/yes, nej/no*; ibid. 120, 121). Trots detta är majoriteten av orden som används i amerikansvenska faktiskt svenska. På grund av detta är det viktigt att notera att amerikansvenska inte är en likvärdig blandning av två språk, utan snarare ett språk (svenska) som påverkas av ett annat (engelska; ibid. 196).

4. Amerikasvenskans morfologi

4.1. Avledning

En viktig process relaterad till morfologi är avledning dvs. bildning av nya ord genom att man sätter ihop en stam och ett bundet morfem – ett affix (Andersson 1993: 15). Det finns en preferens för svenska avledningar i amerikansvenska. Hasselmo (1974) anger ett antal exempel för att illustrera processen. Engelska *er*-avledningar för mänskliga subjekt ersätts med den svenska motsvarigheten, i detta fall *are*-avledningar, vilket resulterar i ord som *real estate deal-*

¹ Enligt SO <https://svenska.se/tre/?sok=Leva&pz=1> (2022-09-19)

² Enligt Oxford Advanced Learner's Dictionary <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/live1?q=Live> (2022-09-19)

are. Engelska adjektiv kan ta den vanliga svenska adjektivsuffixet *-ig*, så ett engelskt lexem som *crazy* skulle vara *craze-ig* på amerikansvenska. I vissa fall är de svenska avledningarna nästan likadana som de engelska, så formen på ordet blir extremt lik den ursprungliga engelska formen, som finns i exemplen på *bother-sam* (ursprungligen *bothersome*) och *care-full* (ursprungligen *careful*). Det svenska språket använder *era*-avledningar för internationella ord, och de flesta av dem anses vara en del av det svenska ordförrådet. Det finns dock några exempel som bara förekommer i amerikansvenska, såsom *amend-era* ("göra tillägg [eller ändringar] till lag eller förslag") och *patronis-era* ("tjäna som beskyddare"). Denna process av lexikalisering, dvs. beslutet om det nya ordets grundform och antagandet av nya ord i ett språk, beskrivs som att den förekommer i fyra typer. Den första typen innebär att den engelska böjningsformen tas som grundform. Detta kan förekomma med substantiv som ofta används i pluralform, som *slippers* (tofflor) och *beans* (bönor), som då blir *en slippers* och *en beans* på amerikansvenska. Den andra typen av lexikalisering innebär att den engelska formen ändras genom baklängesbildning. Baklängesbildning sker när regler för svensk morfologi tillämpas på främmande ord. Ett exempel på detta är det engelska ordet *mosquito*, som fick pluralformen *muskiter*, och på grund av deklinationsreglerna blir singularformen *muskit*. I de fall där ett engelskt ord slutar på *-en*, såsom *kitchen*, tolkas *-en* som den bestämda artikeln och basformen blir *kitch*, med pluralformen *kitchar*. Det är dock viktigt att notera att sådana exempel inte är vanliga. Den tredje typen av lexikalisering är ett utbyte av engelska ordändelser mot en svensk. Ett exempel på detta är när engelska ord som slutar på *-er* eller *-Ø* får ändelsen *-a* på amerikansvenska, som *karna* (ursprungligen *corner*) och *slajsa* (ursprungligen substantiv *slice*). I den fjärde typen av lexikalisering förkortas den engelska avledningen och förkortningen utgör basen för den svenska formen. Ett exempel på detta är det engelska verbet *straighten*, som förkortades till *stret-*, och fick suffixet *-a*, som förekommer som *streta* på amerikansvenska (Hasselmo 1974: 241-244).

4.2. Böjning

När engelska lexem blir en del av amerikansvenska tar de antingen engelska eller svenska böjningar. Hasselmo (1974) använder exempel för att visa hur böjningsprocessen påverkar substantiv, verb och adjektiv. Engelska substantiv som har anpassats till amerikansvenska och har svenska ordändelser följer reglerna för svensk böjning – ett ord som *settler*, som har *are*-suffixet, kommer att ha samma deklination som det svenska ordet *kokare*, medan ett substantiv som *bebe* följer *pojke*-deklinationen. (ibid. 248, 249) Engelska verb som har blivit en del av

amerikasvenska har oftast a-suffixet (t.ex. *hunt-a*). De följer konjugationsmönster för svenska verb. Den vanligaste konjugationen är den första (t.ex. *hunt-a*, *hunt-a-r*, *hunt-a-de*, *hunt-a-t*). Det är dock möjligt för verb att följa andra konjugationer, till exempel den andra, och att även skilja mellan 2a och 2b varianter utifrån det sista ljudets ton. Ett exempel på detta skulle vara att preteritumformen av verbet *use* får suffixet *-te* (2b konjugation) och inte *-de* (2a konjugation; ibid. 258). När det gäller adjektiv och deras böjning sker alltid komparation med a-suffixering, varför *craz-ig* blir *craze-ig-a-re*. Kongruens med följande substantiv förblir densamma som i svenska (ibid. 255, 257, 258).

5. Amerikasvenskans syntax

Även om svenska och engelska har samma struktur på ytnivå, finns det fortfarande skillnader i syntax på grund av vilka engelskan har utrymme att utöva sitt inflytande. Detta är redan synligt på frasnivån. På amerikansvenska kan ordning av bestämningar i en substantivfras vara annorlunda än i svenskan. Hasselmo (1974) illustrerar detta påstående med exemplet *de första två*. Han konstaterar att på svenska låter frasen *de två första*, medan den engelska frasstrukturen *the first two* påverkade förändringen av bestämningarna. Inflytandet av engelsk syntax finns också på satsens nivå. Ett exempel på detta är strukturen där possessiva pronomen förekommer när subjektet också är "ägare" till satsobjektet. Hasselmo (1974) säger att den svenska meningskonstruktionen är *han miste benet i kriget*, medan substantivet inte längre står i den bestämda formen på amerikansvenska och det åtföljs av ett possessivt pronomen, påverkat av den engelska konstruktionen *he lost his leg in the war*. Denna regel sträcker sig till svenska konstruktioner där ett myckenhetssubstantiv följs av ett substantiv som anger vad det är som mängden gäller, som t.ex. *en kopp kaffe*. Detta är en motsvarighet till den partitiv *of*-genitiv på engelska, *a cup of coffee*. På amerikansvenska påverkades konstruktionen av denna fras av engelska och en preposition lades till, vilket resulterade i *en kopp av kaffe* (Hasselmo 1974: 214-217). När han diskuterar förändringar i användningen av prepositioner kallar Hasselmo de nya prepositionerna "frasprepositioner" (226). Den svenska frasen *baktill i* används som *i baken av* på amerikansvenska, och därmed visar det inflytandet av de engelska prepositionerna som finns i den motsvarande frasen, *in back of*. Ett annat exempel på en fraspreposition är amerikansvenskans *utsidan av* (eng. *outside of*), som egentligen låter *utanför* på svenska. Det sker också en förändring i användningen av prepositioner och adverb. Svenska adverb *upp* och *ner* används istället för prepositioner *uppför* och *nerför* på grund av deras likhet med engelskans

prepositioner *up* och *down*. Hasselmo (1974) ger ett exempel *de skulle köra ner backen*, vilket skulle vara *de skulle köra nerför backen* på svenska. När det gäller verbfraser som består av flera ord, ändrades svenska *rösta på* till *rösta för* på grund av engelska *vote for*. Prepositioner som förekommer med adjektiv ändrades också, så svenskt *tokig i* blev *tokig för* på grund av påverkan av *crazy for*. I uttryck för tid fick den svenska frasen *i fem år* också en annan preposition, vilket resulterade i *för fem år* (ibid. 226, 227). Angående pronomen är det svenska pronomenet *man* mycket sällsynt i amerikansvenska och har ersatts av *en* eller *de*, influerat av engelskans *one* eller *they*. Ett exempel på detta är *en kan inte göra det* vilket skulle låta *man kan inte göra det* på svenska (ibid. 217). När det gäller verbfraser i amerikansvenskan sker en av förskjutningarna i passivkonstruktionerna. Hasselmo (1974) visar detta på exempel. På svenska används verbet *bli* med övergångsverb (t.ex. han *blev* störtad av folket), och verbet *vara* med fortgångsverb (t.ex. han *var* älskad av folket). Eftersom engelskan använder verbet *be* i båda fallen, gäller samma sak för amerikansvenskan (t.ex. he *was* deposed by the people – he *was* loved by the people). En annan företeelse gäller korta former, där *det*-inskottet som förekommer på svenska slopas till förmån för den engelska konstruktionen. Så, istället för det svenska *ja, de kan det*, använder amerikansvenskan bara *ja, de kan* (ibid. 221, 222). När Hasselmo (1974) diskuterar användningen av relativa pronomen i amerikansvenskan, säger han att på engelska *where* kan användas både relativt och interrogativt, vilket betyder att båda *where is he?* och *the place where he was born* är giltiga konstruktioner. På svenska är *var* en frågeform, i konstruktioner som *var är han?*, och *där* är relativ, *platsen där han föddes*. Men amerikansvenskan gör inte alltid denna distinktion och anser att *var* är lika acceptabelt som både den interrogativa formen och den relativa (ibid. 234). Vad gäller relativsatser använder personer som talar amerikansvenska restriktiva satser oftare än icke-restriktiva, vilket är en påverkan av talad engelska. Den vanligaste relativa markören på engelska är *that/dat* (Karstadt klassificerar *dat* som en icke-standardvariant på grund av fonetisk substitution), med både animerade och livlösa subjekt/objekt. Denna relativa markör är motsvarigheten till det svenska *som*, vilket inte är lika vanligt i amerikansvenskan (Karstadt 1996: 36).

6. Amerikasvenskans fonologi

När det gäller fonologi skiljs både vokal- och konsonantsystemet i engelskan och svenskan åt. När vissa engelska ord anpassas till amerikansvenska, påverkas deras uttal av svenska fonotaktiska regler. En betydande skillnad mellan de två språken förekommer i vokalsystemet;

på grund av engelska diftonger uppstår skillnader i uttal när man försöker hitta svenska motsvarigheter till dessa ljud, och Hasselmo (1974) illustrerar detta med några exempel. Den engelska diftongen /ei/ uttalas på svenska som den långa vokalen /e:/, varför ordet *pail* (det amerikansk engelska uttalet /peɪl³) uttalas som /pe:l/ på amerikansvenska. Ett annat exempel på användning av /e:/ istället för diftongen finns i det engelska ordet *plate* (det amerikansk engelska uttalet /pleɪt³) som uttalas som /ple:t/ på amerikansvenska (Hasselmo 1974: 269). Dessa förändringar i uttalet förekommer inte bara i vokaler, utan även i konsonanter. Det engelska ordet *hose* har konsonanten /z/ i sitt uttal (/hoʊz³). Eftersom svenskan inte har /z/ som en del av sitt ljudsystem ersätts denna konsonant av /s/ på amerikansvenska. Samma sak inträffade med det engelska ordet *charge*. I engelskt uttal är den första konsonanten /tʃ/ (/tʃɑ:rdʒ³), som på amerikansvenska realiserades av konsonanten /ɕ/, /ɕardʒa/ (ibid. 271,272). På svenska finns den så kallade synkoperegeln som syns i böjningsformer av vissa ord. Synkoperegeln är en fonetisk förändring som tar bort den obetonade /e/ före /r/, /l/ eller /n/ när de följs av en vokal (t.ex. *nyckel* - *nyckl-ar*). Även om detta fenomen förekommer på svenska, gäller det även vissa engelska substantiv som har anpassats till amerikansvenska. På grund av denna regel skulle pluralformen av ordet *missile* (/ˈmɪsəl³) vara *missl-ar*. Vissa ord kan dock användas i sin engelska s-pluralform vid sidan av den svenska. På grund av detta kan pluralformen av ordet *gangster* (/ˈgæŋstər³) vara både *gangster-s* (engelsk variant) och *gangstr-ar* (svensk variant; ibid. 281).

7. Slutsats

Sammanfattningsvis kan man säga att massinvandringen av svenskar till Amerika skapade en ny språklig identitet bland invandrare. Under artonhundratalet och början av nittonhundratalet bestämde många svenskar sig att flytta till Amerika av olika anledningar, bl.a. fattigdom, svält, missnöje med den politiska regimen, religiöst förtryck eller ekonomisk kris. Deras flytt till en ny och obekant miljö medförde förändringar inte bara i deras liv, utan också i deras språk. Massinvandring kan påstås ha skapat en ny språklig identitet bland invandrare som präglas av den amerikanska engelskans påverkan på deras svenska språk. Förändringarna är uppenbara på olika språkliga nivåer – ordförråd, morfologi, syntax och fonologi. När det gäller anpassning av engelska ord är överföring och kopiering de viktigaste processerna. Svenskar i Amerika anammade nya ord i sitt språk för begrepp som de inte hade stött på tidigare. När engelska

³ Enligt Longman Pronunciation Dictionary

lånord antogs till amerikansvenska tenderade de att följa svenska morfologiska mönster. Lexikaliseringsprocessen skedde på fyra olika sätt så man kan tala om fyra typer, som var och en avgör i vilken grad det ursprungliga engelska ordet bevaras och hur mycket det förändras under processen. Amerikasvenskan lånade inte enbart engelska ord, utan den förändrades även på fras- och satsnivå, där den påverkades av engelska syntaktiska konstruktioner. Detta är särskilt synligt i vissa fastställda fraser, där engelska prepositioner har ersatt de svenska. Angående fonologin märks det att inlånade engelska ord får svenskt uttal i amerikansvenska. De uttalas inte längre som i amerikansk engelska och förändringar sker på grund av att svenska prosodiska regler tillämpas. Alla de ovan nämnda förändringar tyder på att invandrarnas svenska påverkades av amerikansk engelska och att detta ledde till att en ny dialekt skapades – amerikansvenska.

Sažetak

Američki švedski

Tijekom 19. i 20. stoljeća velik je broj Šveđana odlučio napustiti svoju domovinu u potrazi za boljim životom u Americi. Imali su brojne razloge za emigraciju iz Švedske, neki od kojih su siromaštvo, glad, nezadovoljstvo političkim režimom, vjersko ugnjetavanje i ekonomske krize. No selidba u novu sredinu donijela je sa sobom izazov očuvanja švedskog jezika i nacionalnog identiteta. Šveđani su se pokušali prilagoditi američkom društvu tako što su učili službeni jezik, tj. engleski. Svakodnevno je korištenje novog jezika s vremenom počelo utjecati na njihov vlastiti; sve se više značajki engleskoga pojavljivalo u švedskom jeziku. Kao posljedica toga došlo je do tzv. američkog švedskog, varijeteta švedskog jezika koji je nastao pod utjecajem američkog engleskog i koji koriste švedski imigranti u Americi. Utjecaj engleskog jezika nije vidljiv samo u posuđenicama, već i u lingvističkim domenama poput morfologije, sintakse i fonologije.

Summary

American Swedish

During the 19th and 20th century, a large number of Swedes decided to leave their home country in search of a better life in America. They had various reasons for emigrating from Sweden, such as poverty, famine, dissatisfaction with the political regime, religious oppression, and economic crises. However, moving to a new environment posed a challenge of preserving the Swedish language and national identity. Swedes tried to adapt to the American society by learning the official language, i.e. English. Everyday use of the new language slowly started to influence their own, as more and more features of English found their way into Swedish. This resulted in the emergence of American Swedish, a variation of the Swedish language influenced by American English and spoken by Swedish immigrants in America. The impact of English is not only visible in loanwords, but also in linguistic domains such as morphology, syntax, and phonology.

8. Litteratur

- Andersson, Lin. 2012. *Amerikasvenska – Lexikala jämförelser och förstaspråksattrition*. Göteborgs universitet
- Barton, H. Arnold, (red.). 1975. *Letters from the Promised Land: Swedes in America, 1840-1914*. NED-New edition, University of Minnesota Press
- Hasselmo, Nils. 1974. *Amerikasvenska: En bok om språkutvecklingen i Svensk-Amerika*. Esselte Studium, Lund
- Karstadt, Angela. 1996 "Relative Markers in Swedish-American English: Evidence for a Contact Language Phenomenon?" *American Speech*, vol. 71, no. 1, [Duke University Press, American Dialect Society], pp. 27–48, <https://doi.org/10.2307/455468>
- Larsson, I., S. Tingsell, M. Andréasson, B. Lyngfelt, og J. Nilsson. 2012. "Amerikasvenskan förr och nu". *Norsk Lingvistisk Tidsskrift*, Vol. 30, nr. 2 <http://ojs.novus.no/index.php/NLT/article/view/211>.
- Ljungmark, Lars. 1979. *Swedish Exodus*. Southern Illinois University Press
- Palmér, Johan. 1966. *Språkutveckling och Språkvård*. Lund: CWK Gleerup
- Wells, John C. 2000. *Longman Pronunciation Dictionary*. Pearson Education Ltd.
- Svensk ordbok (SO). 2021. Svenska akademien. 2:a uppl. <https://svenska.se/tre/?sok=Leva&pz=1>
- Oxford Advanced Learner's Dictionary. 2020. Oxford University Press. 10:e uppl. <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/live1?q=Live>